

ליקוט מתוך שיחות בעניני שידוכים

הַפֶּה מֵהַבֶּל יַחַד

ניתן להשיג
את הספר דברי חיזוק והדרכה
ואת החוברות בכתובות דלהלן

זכרון יעקב : רח' הזית 2 משפ' גריינמן

בני ברק :

פ. כץ : רח'
גניחובסקי 21
משפ' פרידמן
0527668996

רח' רנזנהיים 7
משפ' גריינמן
0527183997

הלפרין 1
קומה ב'

רבי עקיבא 54
משפ' שכטר

רח' אלחריזי 3
משפ' פוליקמן

חידושי הרי"מ 3
קומה ב'

אחיסמך

הרב י. זילבר 03-6188879
הרב י. קול : 0556792223

אזור הנגב

הרב א. קארני:
0548530503

מודיעין עלית :

הרב א. אייזנר
05331-09964
ניתן להשאיר הודעה

ירושלים

הרב לובצקי
0533147220

תוכן הענינים

ג	....."זיווג זה אין קשה לזיווג כי הם מתאימין בתכונת יצירתם"
ג	עד שהן עשוין הכל בתוך מעי אמן הם יחד .....
ד	ביאור מה שאמרו "יושב ומזווג זיווגים" .....
ה	המתבונן רואה נפלאות הבורא בהתאמת זיווגו יותר .....
ז	ביאור מה שאמרו "שמא יקדמנו אחד" .....
ז	אי חזיא לך לא אולא מינך ואי לא כפרת בד' .....
ח	ולא היתה השדה שלך מעולם .....
י	הזיווג שמוגיע ממדחק מתקבל יותר .....
יא	יש להזהר שלא להגרר בחולשת ההמון שאינם מתבוננים בטוב האמיתי .....
יב	הכל לטובה .....
יד	עיקרי הדברים .....
טז	סוף דבר .....
יז	ליקוט מתוך מכתבי התעודות בעניני שידוכים .....
יז	הנהגה בשידוכים .....
יז	שידוכים - שיקולים .....

"זיווג זה אין קשה לזווג כי הם מתאימין בתכונת יצירתם"

א. אמרינן בגמ' סוטה ב' א' אמר רבב"ח א"ר יוחנן וקשין לזווג כקריעת ים סוף שנאמר א' מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות, פרש"י מושיב יחידים ביתה אדם יחיד ואשה יחידה והוא מזווגם יחד ומיישב מהם בית, איני והא אמר רב יהודה אמר רב ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני בית פלוני לפלוני שדה פלוני לפלוני, לא קשיא הא בזווג ראשון הא בזווג שני.

פרש"י זווג ראשון לפי המזל וזווג שני לפי מעשיו וקשה לזווג לפי שאינה בת זווג.

למדנו מכאן שלכל אחד הוכרזה בת זווג המתאימה לו לפי מזלו ותכונותיו קודם יצירתו, וזיווג זה אין קשה לזווג כי הם מתאימין בתכונת יצירתם, אבל זיווג שני שהם בני מזל שונה ותכונות שונות קשה לזווגם דהיינו למזגם לבנות בית אחד בשלימותו.

עד שהן עשוין הבל בתוך מעי אמן הם יחד

ב. וכן אמרו במדרש רבה ויקרא פרשת אמור פכ"ט ט"ז רחב"א בשם ר' לוי פתח [על הפסוק בתהילים פרק ס"ב] אך הבל בני אדם כזב בני איש במאזנים לעלות המה מהבל יחד, בנוהג שבעולם מה הבריות אומרים איש פלוני נושא פלונית, אך הבל בני אדם, פלונית תנשא לפלוני, כזב בני איש, המה מהבל יחד אר"ח עד שהן עשוין הבל בתוך מעי אמן הם יחד, (וענין במאזנים לעלות שהם מעריכים את זה לעומת זה שראוין להזדווג יחד).

ובזהר^א מבואר שהזכר והנקבה יורדין נשמה אחת יחד והיא מתחלקת בעוה"ז לזכר ונקבה וחוזרין ומזדווגין יחד, ומזה נלמד שהזווג הראשון של האדם הוא נשמתו ממש,

^א וזה לשון הזהר "...אמר רבי יצחק קודשא בריך הוא אמר בת פלוני לפלוני, אמר רבי יוסי מאי קא מיירי והא כתיב אין כל חדש תחת השמש, ...והוא אמר רבי חזקיה אמר רבי חייא בההיא שעתא ממש דנפיק בר

אחת מצלעותיו שנפרדה ממנו, ואף אם אחד מבוגר מחבירו הרי השינוי רק ביצירתם, אבל לעוה"ז ירדו שניהם יחד, (וגם בזה העולם הפוך כי חושבין את הצעיר לזריז יותר, ולפי המתבאר הרי נשמת המבוגר היא שנזדרזה ביצירה, ונשמת הצעיר נתעכבה בעולם עד שהיתה ראויה ליצירת הגוף).

ומן הטעם הזה אמרו סוף גיטין על הפסוק כי שנא שלח ר' יהודה אומר אם שנאתה שלח ר' יוחנן אמר שנאוי המשלח, ולא פליגי הא בזיווג ראשון הא בזיווג שני, דאמר ר"א כל המגרש אשתו ראשונה אפי' מזבח מוריד עליו דמעות כו', דזיווג ראשון באמת מתאים לו והיא אחת מצלעותיו, ולכן ראוי להשתדל להתגבר על המפריעים כי אינם נפרדים בשורש נשמתם, אלא במעשים ואפשר לתקנם.

ביאור מה שאמרו "יושב ומזווג זיווגים"

ג. ויש לעיין אם כן כלפי מה אמרו שהקב"ה מזווג זיווגים, וכפי שיובא להלן.

בבראשית רבה ויצא פס"ח ס"ד מובא המעשה דמטרונא שאלה את ר' יוסי בן חלפתא לכמה ימים ברא הקב"ה את עולמו כו' ומה הוא עושה מאותה שעה ועד עכשיו, א"ל הקב"ה **יושב ומזווג זיווגים בתו של פלוני לפלוני, אשתו של פלוני לפלוני** ממונו של פלוני לפלוני, א"ל ודא היא אומנותיה אף אני יכולה לעשות כן, כמה עבדים וכמה שפחות יש לי לשעה קלה אני יכולה לזווג, א"ל אם קלה היא בעיניך קשה היא לפני הקב"ה כקריעת ים סוף, הלך לו ר"י בן חלפתא, מה עשתה נטלה אלף עבדים ואלף

נש לעלמא בת זוגו איזדמנת ליה, אמר רבי אבא ... כל אינון רוחין ונשמתין כולהו כלילין דכר ונוקבא דמתחברין כחדא ואיתמסרין בידא דההוא ממנא שליחא דאיתפקד על עידואיהון דבני נשא ולילה שמיא, ובשעתא דנחתין ואיתמסרין בידוי מתפרשין, ולזמנין דא אקדים מן דא ואחית להו בבני נשא, וכד מטא זמן דזיווגא דילהון קודשא בריך הוא ידיע אינון רוחין ונשמתין מחבר להון כדבקדמיתא ומכרזא עליהו, וכד מתחברין אתעבידו חד גופא וחד נשמתא ... עייש עוד.

שפחות והעמידה אותן שורות שורות אמרה פלן יסב לפלונית ופלונית תיסב לפלוני וזיווגה אותם בלילה אחד, למחר אתון לגביה דין מוחיה פציע דין עיניה שמיטה דין רגליה תבירא, אמרה להון מה לכון, דין אמרה לית אנא בעי לדין, ודין אמר לית אנא בעי לדא, מיד שלחה והביאה את ריב"ח א"ל לית א' כא' אמת תורתכון נאה ומשובחת יפה אמרת, אמר לה לא כך אמרתי לך אם קלה היא בעיניך כו' הקב"ה מה עושה להן מזווגן בעל כרחן שלא בטובתן הדא הוא דכתיב א' מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות, מהו בכושרות בכי ושירות, מאן דבעי אומר שירה ומאן דלא בעי בכי, [ועי"ש בהמשך המדרש שאמרו שיעקב נשא אשה בן פ"ד שנים, ועשו בן מ' שנה, הא למדנו שהקב"ה משהה לצדיקים ומקדים לרשעים], ע"כ במדרש.

ופשטות המדרש קשה לפרשו על זיווג שני בלבד, שעל מאורע של זיווג שני קשה לומר יושב ומזווג, ועוד דלהכי קאמר בתו של פלוני ואשתו של פלוני, דבתו היינו זיווג ראשון ואשתו היינו זיווג שני, ועוד דאטו הזיווג של קודם יצירת הולד א"צ הכרזה משמים, ועו"ק מאי קאמר דהקב"ה מזווגן בעל כרחן, א"כ מאי רבותיה.

ונראין הדברים דרך לגבי מה שאמרו קשה לזווגן כקריעת ים סוף אמרו דהיינו בזיווג שני, אבל גם זיווג ראשון שנמסר לו לפי טבעו ומזלו ביצירתו, יש בזה מעשה זיווג בעצם ההכרזה, שמתאימין אותן להוולד בבית שיתאימו זו לזו, עם התכונות המתאימות, ועוד שבמשך כל ימי חייהם משגולדו עד שינשאו זה לזה, צריכין ג"כ התאמה שיהיו ראויין זל"ז, והמציאות מוכיחה זאת, שאם אחד מן הצדדים מתעלה ביראת שמים גורר את בן זוגו עמו, וגם להיפך ח"ו, ואם אירע באחד מוים או פגם לפעמים בהכרח שיאירע גם בבן זוגו דבר שיתקבלו זע"ז, ואם זוכים מקבלים את זה באהבה בלא מוים נוסף, ולפעמים צריכין להמתין זמן רב עד שיכנעו לקבל זיווגם הנכון ברצון, ונמצא שצריך לזווג את כל מאורעותיהם כדי שיגיעו לזיווג הנכון.

המתבונן רואה נפלאות הבורא בהתאמת זיווגו יותר

ומה שאמרו מזווגם בעל כרחם היינו כדמסיים "בכי ושירות", כלומר שהקב"ה התאים לאדם זיווגו הנכון ומתאים לו עצם מעצמיו ובשר מבשרו בני מזל אחד ונשמה אחת,

ואם זוכה להתבונן הרי הוא אומר שירה, ואם לאו הרי הוא בוכה, ואמנם המתבונן רואה נפלאות הבורא בהתאמת זיווגו יותר ממה שה' בו דעת להבין ולהזמין התאמה כזו, ואע"פ שאמרו סוטה שם דמה שמזווגין לו לאדם לפי מעשיו היינו בזיווג שני, מ"מ גם בזיווג ראשון יש כח מעשיו דהיינו זכות האבות וכפי שראוי אחד מבני הזוג למעלה גדולה, מזמנין בת זוגו ג"כ בבית שיתאים לפי מעשיו.

ביאור מה שאמר "שמה יקדמנו אחר"

ד. ובמועד קטן י"ח ב' הקשו על מה שאמר שמואל שמותר לארס אשה במועד שמה יקדמנו אחר, והאר"י אמר שמואל בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני שדה פלוני לפלוני, ומתרצים אלא שמה יקדמנו אחר ברחמים.

ופרש"י שיתפלל שהיא תמות ולא תנשא לאחר, כעובדא דמייתי בסמוך, אבל לא יועילו הרחמים שתנשא לו, ובריטב"א וחידושי הר"ן ותלמיד רבינו יחיאל פירשו שברחמים גדולים אפשר להפוך ההכרזה אבל זה לא יהא לטובתו, וגרסי כפרת בה, פירוש שתתחרט על שנשאת אותה כעובדא דמייתי בסמוך.

אי חזיא לך לא אזלא מינך ואי לא כפרת בד'

שם כי הא דרבא שמעיה לההוא גברא דבעי רחמי ואמר תזדמן לי פלניתא, אמר ליה לא תיבעי רחמי הכי, [פ"י שלא תתפלל על שידוך מסוים שתזכה בו], אי חזיא לך לא אזלא מינך ואי לא כפרת בד', תוכן הדברים לפי פרש"י שאם ראויה לך לא יקחיה ממך, ואם אינה ראויה ולא תתקבל תפלתך תבוא לידי כפירה, שתאמר הנה התפילה אינה מועילה כלום שהרי התפללתי עליה ולא אסתייעא מילתא, וכן הביאו מהערוך שפירש כן. בתר הכי שמעיה דקאמר [כיון ששמע מרבא שלא יוכל לזכות בה א"כ] או איהו

לימות מקמה או איהי תימות מקמיה א"ל לאו אמינא לך לא תיבעי עלה דמילתא [לפרש"י זהו שמא יקדמנו ברחמים שתמות שהרי לא תועיל תפילתו שישאנה] הכי אמר רב משום רבי ראובן בן אצטרובילי מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מד' אשה לאיש, מן התורה דכתיב כו' מד' יצא הדבר, מן הנביאים דכתיב ואביו ואמו לא ידעו כי מד' היא, מן הכתובים דכתיב בית והון נחלת אבות ומד' אשה משכלת.

והריטב"א והראשונים הנ"ל מפרשים שלבסוף נשאה והתחרט על זה והתפלל שימות הוא או היא מרוב צער שאין טוב לו עמה, ואמר לו רבא שהרי אמרתי לך שלא תתפלל על זה, כי אין זה לטובתך, וה"ר יהונתן פירש שאף אם ישאנה בתפלתו, אבל לבסוף תתקיים ההכרזה של הבת קול שאמרה שתהא לפלוני ע"י שימות הוא או יגרשנה.

כללו של דבר אין לאדם להתפלל שיקבל זיווג מסוים, כי לא יצליח, ואף אם יצליח אין זה לטובתו, אלא יכול להתפלל על בת זוגו שתושלם במעלות הראויות.

ומצינו בגמ' תענית כ"ג ב' בר' יצחק בן אלישיב שכשביקשו ממנו ה' אומר שיהא כך וה' מתקיים, ואח"כ אמר עמי היתה ושלחתי, ופי' רגמ"ה שקיבל עליו שלא להטריח את קונו, ולפי הענין משמע שראה שאין השינויים לטובה ולכן נמנע מלנהוג כן, כי ביקשו ר' מני שעשירי בית חמיו מצערין אותו אמר ליענו שיהיו עניים ואיענו, אמר קא דחקו לי כיון שנהיו עניים דוחקין אותו ליתן להם פרנסה, אמר לו ליעתרו שיהיו עשירים, ואיעתרו, אמר לא מיקבלי עלי אינשי ביתי פרש"י אין אשתי מקובלת עלי שאינה יפה, א"ל מה שמה חנה, תתייפי חנה, ונתייפת, א"ל קא מגנדרא עלי, פרש"י מתגדלת עלי מתוך גבהות יפיה, א"ל אי הכי תחזור חנה לשחרוריתה וחזרה חנה לשחרוריתה, הרי שלא כל מה שירצה האדם הוא לטובתו.

ובאמת מעולם לא היה מי שלא מצא את זיווגו מחמת איזה קושי או חיסרון, אלא אדרבה כל אלו שהיו להם חסרונות השתדכו יותר בקל, ואלו שלא זכו להשתדך הם בדרך כלל אלו שיכלו להשתדך אלא שלא חשבו שהשידוכים שהציעו להם מספיק מתאימים וחשובים להם².

---

² והדברים מבוארים במדרש קהלת הפסוק על שמח בחור בילדותך שמי שמפסיל ומברר בצעירותו, סופו שיזקין ולא ירצוהו רשב"י אומר לאחד שהיה מפסיל בנשים ... והוה אמר הידא איתתא אנא בעי לה, הדא

עוד נתבאר בדברי הגמרא הנ"ל ש"אי דידך היא לא אזלא מינך", שמי שנגזר עליו זיווג מסויים לא יוכל להימלט ממנו, ועובדות רבות בהפלא ופלא איך שבהשגחה פרטית מתגלגל זיווגו של אדם נגד רצונו, ומובא בדברי האחרונים עובדא באחד שרצה הדוכס לכופו להתחתן עם בתו, ועל מנת להימלט ממנו הלך וקידש אישה הנוטה למות, על דעת שתמות בקרוב והעיקר שיוכל לומר לדוכס שהוא כבר נשוי, וסוף דבר שמתוך שמחת קידושיה הלכה ונתחזקה, ובכך גלגלו מן השמים שישאנה על ידי שתחלה כל כך.

"אהבתי אליך וחפצי לראותך באשרך, המה ימריצוני להכנס לרשותך שלא ברשות, ולהעביר אליך את רחשי לבבי".

"כפי המצב כמעט ואפסו הסיכויים שתוכל להחליט על בת זוגך ע"פ הרגשות הטבעיים, כי כבר קיימת עצבנות בנושא זה המפריעה לקבל החלטות, ולכן חייבים לשקול את ההצעות במאזני השכל, ולמסור לו את זכות ההחלטה, גם כשהרגשות טרם השלימו על החלטה חיובית, וסוף האושר לבוא".

"עדיין כל העתיד לפניך להקים דור ישרים יבורך, וליהנות מכל הטוב שברא הבורא יתברך בעולמו, אבל כבר הגעת כמעט לקצה הזמן". (מכתבי התעוררות ח"ב פי"א א כ"ט)

ולא היתה השדה שלך מעולם

ה. מטבע האדם שאותם האנשים הקרובים אליו הוא מרגיש שהצלחתם היא על חשבון הצלחתו, וככל שייגדלו הם כך יהיה לו פחות, ואילו על אנשים רחוקים הגרים במדינת הים הוא מבין שאין סיבה שזה יהיה על חשבון הצלחתו כאן.

איתתא אנא בעי לה, הזקין וביקש לישא אשה, אמרו לו ביש גדא וטמיע מזלא, הידא איתתא בעיא לך כדון נחירך קטיף אודנך יקירין ועיינך כהיין, כך כי על כל אלה יביאך האלקים.

והאמת היא להיפך לא זו בלבד שודאי שאין האחד מקבל השפעה על חשבון השני אלא להיפך זה שהשני שלידו מקבל הוא רק סיבה שגם הוא יקבל, בענין זה יש להזכיר מה שביאר הרב זללה"ה על דברי הברכה "ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא", שהקב"ה נותן בעולם כמות מזון המספיקה לכל בריות העולם, אלא שמי שמגיע לו מקבל את המזון שהוכן עבורו ולפעמים זה נמצא במדינה אחרת, ולפ"ז לא שייך שיהיה אדם אחד על חשבון השני כי הרי יש מזון לכולם, אלא שמשמים המזון "שלו" לא הגיע אליו.

ועל אחת כמה וכמה בעניני שידוכים, אשר לכל אחד יש את זיווגו שלו עוד טרם נוצר, ואין הדבר כשאר ענינים המשתנים בכל עת לפי זכויותיו וחובותיו.

ומן הראוי להזכיר בזה דברי מרן זללה"ה באיגרת שכתב לאחד שדימה לעצמו על שידוך מסוים שזה עבורו, וכשלא יצא לפועל התאכזב מאד החזון איש כותב לו שגם הוא שותף עמו בצערו הגדול, אך לא מאותו מקום כלל, אתה עצוב כי אתה חושב שהיה זה שידוך שלך ונלקח ממך, אתה "אסיר של הדמיון", ואילו אני יודע שאם הוא השתדך עם אדם אחר זהו אות שאין זה שלך, "לא היתה השדה שלך מעולם", נדמה לך שזה "זוהר זהב", והאמת שזה מטבעות עופרת, אתה חושב שקרה כאן דבר מה, והאמת שלא זו הדרך, הצער שלי הוא עליך שאתה אסיר של הדמיון ומשום כך מצטער לחינם, ומתפלל ומצפה לרחמי שמים להסיר מלבך הרהורים מעציבים.

וזה לשונו:

"שלו", יקרתך הגיעני, אם לגודל אהבה נוגע אל לבי כל עצב שלך ואני משתתף עמך חלק כחלק, אך ענין מכתבך הוא ענין בעל שתי פנים".

"עלי קשה מה שהנך נמצא אסיר מהדמיון המזויף ואשר הראה מטבעות עופרת בזוהר זהב, ואשר הטה לבבך לשקר והוות שוא, ועליך קשה כאילו כביכול באמת קרה כאן מה? מנקודת הדעת לא זו הדרך ולא זו העיר, לא לך ולא להם ולא היתה השדה שלך מעולם, ואינו הגון על הרוב בקירוב משפחתי כל כך, וגם מבחינות אחרות".

"והנני מחכה לרחמי שמים לחזק לבבך הטהור ולתומכו בנעימות נצח ולהסיר מלבבך מחשבות מעציבות והרהורים מעיקים".

"ואתה מצדך תתחזק ליתן דברי תורה על לבך ולקיים כל הנותן דברי תורה על לבו מבטלין ממנו הרהורי כו' כו' ומובטחני כי למחר תשחק מאשר היום תבכה, עוד תשוב

ותתענג על רב טוב ויהי' כוסך רוי' כנפשך היקרה ונפש הדוש"ת ומחכה למכתבך השני", (אגרות ח"ב צ"א).

שמענו בשם הרב זללה"ה שהמשיל אדם שמתאכזב למה אינו מקבל את השידוך שחשב שהוא מתאים לו, לאדם שמחפש את ראובן, וניגש לאיזה בית, ודופק בדלת ושואל ראובן גר כאן? וכשענו לו שאינו גר כאן, הוא מקפיד למה אינו גר פה, אומרים לו: הרי חיפשת את ראובן, מה אתה מקפיד כשאתה דופק בביתו של שמעון ואינך מוצא אותו.

זה מה שהחזו"א כותב במכתב הנ"ל שהוא ג"כ מצטער בצערו אלא שהוא יודע שלא קרה כאן כלום והוא מצטער על כך שהוא אסיר מהדמיון המזויף.

זה ג"כ מן הדברים שיש לנו להמשיך מה שלימדנו הרב זללה"ה, שלא שייך מושג של קנאה, כי לא שייך שאדם אחר יקח מה ששייך לך ושאינו שייך לו.

זיווג שמגיע ממרחק מתקבל יותר

ו. ואמרו בבראשית רבה פי"ז ס"א בענין מה שהפיל הקב"ה תרדמה על אדם ולקח ממנו הצלע בלא ידיעתו ועשה ממנו חוה:

"מטרונה אחת שאלה את ר' יוסי אמרה לו למה בגניבה, אמר לה משל אם הפקיד אדם לידך אונקיא של כסף בחשאי חזרת לו ליטרא של זהב בפרהסיא, זו גניבה, [פי' שהרי לקח ממנו צלע והחזיר לו אשה שלימה, ואין זה אלא גונב מטבע כסף ומחזיר ליטרא זהב], אמרה לו למה במטמוניות, אמר לה בתחלה בראה לו וראה אותה מלאה רירין ודם והפליגה ממנו, חזר ובראה לו פעם שניה, [דהיינו שראה בשעת בנין הצלע ונמאסה בעיניו, ואח"כ כשראה אותה רק מושלמת מצאה חן בעיניו], אמרה לו מוספת אני על דברך, אמורה הייתי להנשא לאחי אמי וע"י שגדלתי עמו בבית התכערתי בעיניו, והלך ונשא לו אשה אחרת ואינה נאה כמוני".

למדנו מכאן שענין הזיווג שמגיע ממרחק מתקבל יותר, אע"פ שאין בו המעלות של אלו שמקרב.

וענין לקיחת הצלע מן האדם שהרי בפשוטו אין בזה תועלת לבנין האשה כלל, פי' הראב"ד ז"ל בבעלי הנפש שזה כדי יהא לאדם קשר נפשי עם אשתו כענין שכתוב על כן יעזב איש וגו' ודבק באשתו והיו לבשר אחד, וכמ"ש הרמב"ן דבבהמה וחיה שנבראו הזכר והנקבה לעצמם אין קשר מחויב ביניהם, אבל באדם כיון שהיתה עצם מעצמיו ובשר מבשרו כו' יחפוץ בה להיות תמיד עמו, וכאשר ה' זה באדם הושם טבעו בתולדותיו כו'.

יש להזהר שלא להגרר בחולשת ההמון שאינם מתבוננים בטוב האמיתי

ז. ומכיון שנתברר לנו שהזיווג המוכן לאדם הוא הטוב עבורו, מכל הבחינות לבנין עדי עד בשלימות הראויה, יש להזהר שלא להגרר בחולשת ההמון שאינם מתבוננים בטוב האמיתי לימי שנותינו בהם שבעים שנה, וכל מעיינים על הברק והזוהר איך יתקבל הענין בדברת בני אדם, והנה נמצא שמוכר שבעים שנה של שלווה והשקט במחיר של שבעת ימי חייו ושבח של בנ"א, ובמכתבי התעוררות הביא הרב זללה"ה בשם מרן זללה"ה שהבעיה בשדוכים היא ה"זה הכל" שיאמרו הבריות.

ויש שרדופים אחר העושר כדי שיוכלו ללמוד בשלוה, ואינם יודעים שהעשירים כבד עליהם כל סבל קל כקורת בית הבד, וההכנעה קשה להם, וכבר כתב מרן זללה"ה באגרות ח"א קס"ד וז"ל אם ההצעה תמלא את האפשרות להמשיך הלימוד יש לקרב, התנאי העיקרי שבזה הוא טהרת הלב ואהבת תורה של ה"זכה עוזרתו" ומדותיה הנוחות והטובות, זהו המצב של המשכת הלימוד, אך בכל זאת צריכים להזהר מעניות ולברוח ממנה מפני שהיא מעברת האדם כו', אך אין בחינת העניות בחסרון עושר רק בחסרון הכרחיות, ואמנם ההכרחיות יערכו כפי גבורת האדם בגופו וכוחותיו הנפשיות, וכן מובא מהגר"ח מוואלזין בנוסחאות שונות ואמר שאסור להתגאות בענין שדוכים, ואמר ששידוך הגון בפשטות ע"פ הגמ' הי' מקבל אפי' לא ממשפחה גדולה כ"כ ומעט

מעות, ועיקר דברינו בזה להזהיר מן ההפסד שבדברים הנראין ריוח, ולשעבד עצמו להשתחרר מה"מה יאמרו" ולהתבונן מה טוב עבורו לחיות בשלוה והשקט ובטח, ורגיל הרב זללה"ה לומר שקבעו בגמ' על בתו של בן כלבא שבוע שראתה את ר"ע שהוא "צניע ומעלי" ולכך נתקדשה לו, ללמדנו שצדקה בהכרעתה שזהו העיקר שיש לבנות עליו, שהוא מדות טובות בעדינות הנפש וצניעות, וכן בבת, אלו הם המדות העיקריות, שעם בעלת מדות טובות אפשר להגיע לכל דבר.

"ראיתי לנכון להזכירך מאמר החכם, מגודל הזהירות שלא להזהר הרבה, ובהיות השאלה העיקרית זה הכל! [כפי מה שהיה רגיל מרן זללה"ה לומר שזה המעכב הרגיל בענינים אלו], הנני חושב לנכון להשען במדת הבטחון כמו שאמרו אי דידך היא לא אזדא מינך ואי לא כו', ולא לדקדק יותר מדאי, וסוף סוף זו מצוה ככל המצוות, וכשאפשר לקיימה מאן יאמר שרשאים להמתין עד שתזדמן, או אולי תזדמן, יותר רצויה". (מכתבי התעוררות ח"ב פ"א ל)

ח. ונמצא לפי האמור שלכל אחד בזיווגו הראשון כבר ממתין לו בן זוג בעוה"ז, קודם יצירתו, והוא מזומן לו בעולם.

ולאחר שנודע לנו שלכל אחד זיווגו מוכן במקומו, יש לשאול מה היא סיבת ההסתר, והעיכוב, ויש על כך תשובות רבות שהרי כל מה שעושה הקב"ה הוא לטובה, וחז"ל גילו לנו בכמה מקומות במה היה זה לטובה, וכפי שביארו במדרש שהובא לעיל שכשהשידוך מסתתר מתקבל הזיווג טוב יותר, כאשר מגיע דבר מושלם מרחוק.

ובענין עיכוב השידוך כבר נזכר במדרש על יצחק ויעקב אבותינו, שזיווגם נולד באיחור משום שהקב"ה מתאוה לתפילתם, ושאלו למה עשו התחתן בגיל ארבעים ויעקב בגיל שמונים וארבע והשיבו מכאן שהקב"ה משהה לצדיקים, ולמדנו מזה שלפעמים העיכוב נקבע כבר ביצירה, ולפעמים העיכוב מגיע מסיבות אחרות שמועילות

להתאמת הזיווג, ואת זה מקדמים בתפלות וביסורים שמעלים את האדם לבנות בית מושלם יותר לעדי עד לטוב הנצחי.

ואמרו על הפסוק בנים אתם לד' א' אל תתגודדו, וגו' מכאן שאתם בנים להקב"ה עליכם לסמוך עליו שעושה הכל לטובתכם, כמו שסומכים הילדים הקטנים על אביהם, ולפעמים שהאבא נאלץ לעשות לטובת הילד דבר שכואב ומצער, והבן המבין יודע שגם האב מיצר בצערו, וכנראה שזוהי הברירה הכי טובה, אבל הילד המתלונן על אביו, מוסיף להצר לאביו, מלבד היסורים, גם הצער שהבן מצטער ולא מבין שזה לטובתו, וכמה אהוב הבן שמעריך טובת אביו שעושה הכל לטובתו, ונותן הרגשה נעימה של בן מבין, ומתחזק עי"ז הקשר, והרצון לעזור לו.

מוזכר בגמ' על הפסוק אודך ד' כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני, משל לשני בני"א שתכננו לנסוע באניה לסחורה וכיו"ב, אחד הצליח לנסוע בשמחה, והשני איחר ולא נתנו לו לעלות, והיה מצטער מאד, אח"כ שמע שהאניה טבעה בים, והתחיל מודה ומשבח, אודך ד' על מה שהי' נראה לי כחרון אף, ועכשיו אתה מנחמני, כשאני רואה שזה הי' לטובתי, ואחרי שאנחנו מאמינים שהכל לטובתנו, הרי שכרנו גדול יותר כשאנו מסתמכים על האמונה, יותר מאשר מראים לו איך זה לטובה.

וכתוב טוב להודות לד', ואיש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת, איך שמאד עמקו מחשבותיך, בפרוח רשעים כמו עשב להשמדם עדי עד, וצדיק כתמר יפרח וגו' להגיד כי ישר וגו', מי שמתבונן מעט אע"פ שרואה את פריחת הרשעים, יודע שזה כמו עשב הפורח ונובל מהר להקדים לו שכרו להשמדו עדי עד, והצדיק שממתין כתמר יפרח שתולים בבית ד' וגו'.

אחרי האמונה והבטחון יש לכוין את התפלה אל הטוב בלי הדאגה, אבל יש להתפלל שיגמר הזיווג באופן היותר מועיל לטוב האמיתי, ושנזכה במהרה להגיע לזה, ושיגיע בקל ובנוח, ושימולאו כל משאלות לבנו לטובה, ושנזכה להבין ולקבל הכל בשמחה ובשלות הנפש, כי ביד הקב"ה לסבב הכל לטובה, ובדרך כלל גם רואים אח"כ מה הי' הטוב שבעיכוב, ובכל זאת חוזרים ושוכחים, כי לכן אנו בני אדם שיסודו מעפר משול כחרס הנשבר.

עיקרי הדברים

זיווגו של כל אחד מיועד לו כבר ארבעים יום קודם יצירתו.

א. אותם בודדים אחד מאלף שלא זכו להתחתן אין הסיבה משום שלא נרשם להם זיווג, אלא שלא חשבו שהשידוך ההוא מספיק חשוב עבורם, או שלא רצו מחמת מאורעות שונות, ופגעי הזמן. – והדברים מתבארים ביותר לפי המבואר בזוהר שמשתתף יצירת האדם נולדים לעולם שתי נשמות של זכר ונקבה, ואין מושג כלל של אדם שאין זיווגו מוכן לו.

ב. כתוב במדרש שהיה אדם שבתחילה פסל הרבה, ולבסוף הזקין ולא נשא אשה, והדבר מצוי אצל כאלו שממתנים זמן רב, מחמת שלא הרגישו שהשידוכים שהוצעו עבורם היו מתאימים למעמדם, ולאחר שכבר מבינים שלא זו הדרך, קשה להם לקבל לאחר שכבר פסלו טובים מאלו. – וזהו שכתב הרב זללה"ה במכתב שעיקר המעכב בשידוכים הוא מה שחושבים "זה הכל".

ג. "בדרך כלל כשהענין נוטה לחיוב רצוי לזרז ולגמור, כי ההיסוסים מולידים עצבנות אשר לפעמים סובלים מזה בעתיד, והרי ענינים אלו בהשגחה פרטית מיוחדת, וראוי להשתמש בזה בבטחון יותר מאשר בשאר ענינים, מאחר שענינים אלו כל כך כמוסים, עד שגם לאחר מיצוי כל הברורים עדיין צריכים לסייעתא דשמיא מרובה, ולכן הרשות נתונה להרבות בבטחון ולמעט בהשתדלות ובברורים, ואדרבה כן מן הראוי לעשות, וגם אין להרבות למשש בהרגשת ההרגשים, שאין להם חקר וקצבה".
(מכתבי התעוררות ח"ב פי"א לא)

ד. ההמתנה והעיכוב של מציאת הזיווג הוא לטובת האדם, והרבה שנבנו מעצם ההכנעה והענוה שבמצב זה, והרויחו מכך בכל חייהם ולדורותיהם אחריהם, והרבה שזכו להקים בתים נפלאים בזכות התפילות הרבות שהתפללו בשנות רווקותם, ושהתפללו אחרים עליהם, והרבה פעמים שהיה הדבר נצרך לצורך הזיווג בעצמו, שיתקבל במשנה שמחה ומרץ, ושכלי זה לא היה השידוך יכול להיות, או לא היה עולה יפה מחמת שהיו ניגשים אליו בעצב, עוד שמענו מהרב זללה"ה שיש שנגזר עליהם עיכוב בזרע של

קיימא בכמה שנים ולטובת האדם מעכבים את שידוכו כדי לחסוך לו שנות מתח וצער, וכהנה ענינים רבים הניכרים בחוש בכל פעם מחדש לאחר שנמצא השידוך שציפו לו זמן רב, ותמיד הכל יודעים לומר שלא היה זה יכול להיות קודם לכן.

ה. העיכוב נקבע הרבה פעמים עוד קודם לידת האדם, כשקובעים לו שבן זוגו יהיה קטן ממנו בכמה שנים, ומן השמים יודעים שזו טובתו, ואם האדם יודע ליקח זאת בשמחה ולצמוח עם זאת, הוא מרויח ומתקדם, ואם לאו, הוא מפסיד.

ו. העיכוב אינו עונש, ולא קפידיא ודינים, אלא רק עזרה ורחמים מן השמים, - חבל לראות את הדברים בעיוות.

ז. שמענו מהרב זללה"ה שאותם אלו שהיה להם פגם גופני וכיו"ב, ולפי דרך הטבע היה נראה שחסרונות אלו יעכבו בשידוכים, מעולם לא נשארו תקועים, והסיבה לכך בעיקר כי הם נכנעים ומקבלים את זיווגם בקלות יותר.

ח. תפקידם של ההורים להתחזק בביטחון, ורק זה מה שיעזור לילדיהם לעבור את התקופה כראוי, - לעומת זאת רגשות הרחמים והדאגה, מה שנראה כאילו מתוך שותפות, האמת היא שחולשתם היא הגורמת חולשה לבניהם, - ואמנם לאחר שנמצא השידוך רואים הכל ברוב פעמים איך שהכל נעשה לטובה, ואיך שהכל מכוון מלמעלה, אך שוכחים זאת כשהדבר נוגע שוב למעשה.

ט. היות וזיווגו של אדם מוכן לו עוד קודם יצירתו, עיקר התפילות צריך לבקש על שיפור הבן זוג בכל מה שטוב, ושיגיע הכל בצורה טובה ובתנאים טובים, ואף להתפלל שיבא במהרה אם זה טוב עבורי, אבל אין מקום לתפילה ודאגה שמא אין שידוך עבורי, ובודאי שלא לרצות פלוני ופלונית.

מן האמור נלמד שזיווגו של האדם מוכן לו קודם שנוצר והמה מהבל יחד, ואין אפשרות ליטלה ממנו אלא בתפילות רבות וברחמים גדולים, וגם זה לא יתקיים, וכל זיווג אחר אינו טוב עבורו.

העיכוב במציאת האבידה הוא לטובתו, לפעמים כדי שישתנה הוא או היא במדות ובדעת או שירבו זכויותיהם בתפלה ומעשים טובות, ועוד סיבות רבות.

ואילו היו מגלים לאדם מן השמים מעט מזער מהסיבות כמה העיכוב לטובתו הי' שש ושמח, והי' מפסיד עיקר התועלת, כי במקום שיצטער ויתפלל וישתנה ויוסיף זכויות, הנה ישאר כמו שהוא ולא יוסיף הכנעה והתקשרות לבורא יתברך, כי מכיון שידע סיבה לכך הרי הוא ממתין ברצון והבנה טבעית, והרי חסד גדול עושים עמו שאין מגלין לו סיבת העיכוב, ואז מקבל שכר על הצער והתפלה והבטחון, וכמ"ש הרמב"ן בשם האבן עזרא על הפסוק בנים אתם לד' א', אחר שתדעו שאתם בנים לד' והוא אוהב אתכם יותר מן האב לבנו לא תתגודדו על כל מה שיעשה, כי כל מה שיעשה לטוב הוא ואם לא תבינוהו כאשר לא יבינו הבנים הקטנים מעשה אביהם רק יסמכו עליו.

וכן הדבר בעניננו יש לבטוח שהעיכוב לטובה יותר ממה שאנחנו מסוגלים להבין כמה הוא לטובה, ומקבלין על זה שכר, ואם יצייר בנפשו שרופא מומחה אמר לו שהעיכוב טוב למען דורותיו, הרי ממילא הי' ממתין ברצון וכל שכן אנחנו שאנו בנים למקום שאוהב אותנו יותר מן האב לבנו וכל מה שיעשה לטובה הוא, ובידו להיטיב ולרז בכל מה שטוב לנו.

וכן שמענו מהרב זללה"ה שכשם שיש להורים להתפלל על בניהם, כך יש להם להתפלל על בני זוגם בכל מקום שהם, שיעלו בתורה וביראת שמים ובכל מה שטוב להם, ולהתאמת הזיווג,

ליקוט מתוך מכתבי התעודדות בעניני שידוכים

הנהגה בשידוכים

* בהלכות שידוכים, לא יתכן למצות הדברים עד תכליתן ולשפוט על פי מה שאנו קוראים שכל, כי הנידון הוא באיחוד נפשות ובצירופן לאחדים לדורות, אשר הדברים נשגבים הרבה מאד מבינת אדם. **חלק א' פרק י' ד'**

* אך בהיות והעולם נברא לנהוג כמנהגו הרי גם עלינו לשמש בדעתנו וברצוננו להכרעת הדברים. **חלק א' פרק י' ד'**

* אבל יש לזכור את העיקר כי הכל מאתו יתברך, ועל רחמיו וחסדיו אנו נשענים, וחובתנו רק להזהר שלא לחרוג ממנהגו של עולם, כי ביד האדם לפשוט ולגמול רעה לנפשו. **חלק א' פרק י' ד'**

שידוכים - שיקולים

* ראיתי לנכון להזכיר מאמור החכם, מגודל הזהירות שלא להזהר הרבה, ובהיות השאלה העיקרית זה הכל! [כפי מה שהיה רגיל מרן זללה"ה לומר שזה המעכב הרגיל בענינים אלו], הנני חושב לנכון להשען במדת הבטחון כמו שאמרו אי דידך היא לא אזדא מינך ואי לא כו', ולא לדקדק יותר מדאי. **חלק א' פרק י' ה'**

* וסוף סוף זו מצוה ככל המצוות, וכשאפשר לקיימה מאן יאמר שרשאים להמתין עד שתזדמן, או אולי תזדמן יותר רצויה. **חלק א' פרק י' ה'**

* ברצוני להדגיש שלאור הנסיון בדברים אלו, אין לצפות לקלות בהכרעה באיזו הצעה שתהיה, כך שלעולם יצטרכו לכפות הכרעת השכל על הרגש, וגם לאחר ההכרעה יעברו ימים עד אשר ירגעו העצבים מן ההכרעה. **חלק א' פרק י' ד'**

* אם כן אפוא הנידון רק מזה להעדיף, והיות וכפי הנזכר הרי יש התנגדות ההורים
לאחת מהן, הרי כמוכן שזה דבר שאין לעבור עליו, **חלק א' פרק י' ד'**
* וגם יתכן שאמנם יש להעדיף בינוני שלם על פני חריף שאינו שלם, אם כי הדבר
תלוי בפרטים. **חלק א' פרק י' ד'**

